

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/79/2019
Identifikačné číslo spisu: 5018200368
Dátum vydania rozhodnutia: 20.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5018200368.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, právnej veci žalobkyne: D. K., nar. XX. I. XXXX, bytom O., M. XXX, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Pribinova 2, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SPOU-PO-PK-69/2018 zo dňa 27. júna 2018, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 29Sa/35/2018-113 zo dňa 16. apríla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 29Sa/35/2018-113 zo dňa 16. apríla 2019 v spojení s uznesením č.k. 29 Sa/35/2018-138 zo dňa 28. mája 2019 z r u š u j e a v e c j e j v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1.

1. Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom zo 16. apríla 2019, č.k. 29Sa/35/2018-113, zrušil rozhodnutie číslo SPOU-PO-PK-69/2018 zo dňa 27. júna 2018 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Žalobkyni priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky podľa § 84 ods. 4 písm. a/ zákona číslo 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z.z.“) posúdilo odvolanie proti rozhodnutiu odboru sociálneho zabezpečenia sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. SPOU-OSZ-228-005/2017-VZ zo dňa 15. marca 2017, ktorým sa žalobkyni (D. K.) podľa § 46 písm. b/ v súlade s § 81 ods. 3 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. nepriznal vdovský výsluhový dôchodok odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil .

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného preskúmal v intenciách § 46, § 50 ods. 1, 2, 3, 4, 5, a § 129 ods. 1 a 3 zákona č. 328/2002 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy

ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

4. Krajský súd mal za preukázané, že nárok na vdovský výsluhový dôchodok žalobkyňa odôvodňovala splnením zákonných podmienok uvedených v § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. a podľa § 46 písm. b/ uvedeného zákona, pretože jej manžel zomrel ako policajt Železničnej polície pri výkone služby a v tom čase sa starala o ich nezaopatrené dieťa, pričom nárok na výplatu dávky jej s poukazom na § 50 ods. 1,2 písm. a/ zákona č. 328/2002 Z.z. trvalo aj po uplynutí jedného roka. Podmienky nároku na vdovský výsluhový dôchodok a jeho výplatu spĺňa podľa § 46 písm. b/ s poukazom na §50 ods. 1, ods. 2 písm. g/ zákona č. 328/2002 Z.z., pretože jej manžel zomrel v dôsledku služobného úrazu (8. augusta 1997 poznámka kasačného súdu). Tvrdila, že nemôže byť na ujmu jej práv ani to, že Železničná polícia nemala v čase rozhodovania o vdovskom dôchodku zriadený vlastný orgán sociálneho zabezpečenia, preto sa na ňu vzťahuje aj ustanovenie § 129 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z.

5. Krajský súd vyhodnotil správnu žalobu za dôvodnú. V podrobnostiach poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 9So/226/2016 zo dňa 28. novembra 2018, v ktorom bol vyslovený právny názor, že nebohý manžel žalobkyne bol policajtom, pričom za nesprávny považoval krajský súd záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že príslušník Železničnej polície SR sa považuje za policajta až s účinnosťou zákona č. 519/2007 Z.z., ktorým sa novelizoval § 1 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. Krajský súd však nemal dôvod odchyliť sa od vysloveného právneho názoru v označenom rozsudku, nakoľko sa nezmenili skutkové okolnosti posudzovanej veci. Splnenie podmienok pre priznanie vdovského výsluhového dôchodku bolo potrebné posúdiť v intenciách § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom ku dňu 1. júl 2002 z dôvodu, že nárok žalobkyne na vdovský dôchodok trval. Z dôvodu, že k rozhodnej skutočnosti, teda k úmrtiu manžela žalobkyne, došlo pred účinnosťou zákona č. 328/2002 Z.z., žalobkyňa nespĺňa podmienky vzniku nároku na vdovský dôchodok podľa § 46 písm. b/ zákona č. 328/2002 Z.z. ako „nového“ nároku. Vzhľadom na skutkové okolnosti daného prípadu možno uvažovať o transformácii nároku podľa § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. v spojení s § 40 a § 50 uvedeného zákona.

6. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že žalobkyňu priznal voči žalovanému práv na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

7. Opravným uznesením č.k. 29Sa/35/2018-138 zo dňa 28. mája 2019 opravil zrejme nesprávnosti v písaní rozsudku sp.zn. 29Sa/35/2018 zo dňa 16. apríla 2019.

2.

8. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný kasačnú sťažnosť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci uvedeného v § 440 ods. 1 písm. g/ SSP. Kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok žiadal zrušiť vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

9. V dôvodoch kasačnej sťažnosti podrobne poukázal na odôvodnenie rozsudku krajského súdu. Zdôraznil, že manžel žalobkyne P. K., L.. XX. C. XXXX zomrel následkom úrazu utrpeneho pri výkone zamestnania dňa X. S. XXXX. V čase úmrtia bol príslušníkom Železničnej polície Slovenskej republiky. Sociálne zabezpečenie pozostalých po príslušníkoch Železničnej polície v čase úmrtia zomrelého bolo upravené ustanoveniami zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Vdovský dôchodok bol žalobkyňu priznaný rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie, číslo XXXXXXXXXX zo dňa 16. októbra 1997. Nárok na výplatu vdovského dôchodku trval do 6. apríla 2016, kedy Sociálna poisťovňa, ústredie výplatu vdovského dôchodku zastavila rozhodnutím zo dňa 1. marca 2016. To znamená, že vdovský dôchodok zostal žalobkyňu naďalej zachovaný. Zastavenie výplaty vdovského dôchodku neznamená aj zánik nároku na túto dávku dôchodkového zabezpečenia. Po splnení niektorej z podmienok stanovených v § 46 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. sa výplata tejto dôchodkovej dávky opätovne obnoví. Na základe zisteného skutkového stavu bola žiadosť žalobkyne o priznanie vdovského

výsluhového dôchodku podľa § 46 písm. b/ zákona č. 328/2002 Zb. zamietnutá.

10. Dôchodkové nároky príslušníkov Železničnej polície sa posudzovali podľa II. časti zákona č. 100/1988 Zb. Vecná príslušnosť na konanie a rozhodovanie o dôchodkových nárokoch žalobkyne bola a je daná iba Sociálnej poisťovni, ústredie. Skutočnosť, že žalobkyňa bola podľa § 98 zákona č. 410/1991 Zb. priznaná pozostalostná renta, nemá žiadny vplyv na vecnú príslušnosť v konaní o pozostalostných dávkach dôchodkového zabezpečenia podľa ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. Žalovaný tiež poukázal na ustanovenie § 116 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. podľa ktorého o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú príslušné štátne orgány republík a pokiaľ ide o vojakov z povolania, príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a príslušníkov zborov nápravnej výchovy, orgány uvedené v § 142. Vzhľadom na skutočnosť, že zomrelý manžel žalobkyne nebol ani vojakom z povolania a nebol ani príslušníkom Zboru národnej bezpečnosti, prípadne príslušníkom policajného zboru uvedeného v § 177 zákona č. 100/1988 Zb., vecná príslušnosť podľa V. časti zákona č. 100/1988 Zb. na konanie a rozhodnutie o pozostalostných dávkach bola a je naďalej podľa § 116 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. vecne príslušná rozhodovať len Sociálna poisťovňa. Ministerstvo dopravy, spojov a verejných prác Slovenskej republiky, pod ktorého bola začlenená Železničná polícia po svojom zriadení, nemalo určenú vecnú príslušnosť na konanie a rozhodovanie o dôchodkových dávkach podľa V. časti zákona č. 100/1988 Zb.

11. Zákomom č. 73/1998 Z.z. s účinnosťou od 1. apríla 1998 bol zrušený zákon č. 410/1991 Zb, pričom podľa zákona č. 410/1991 Zb. sa dávka výsluhového zabezpečenia, tzn. prídavok k vdovskému dôchodku v čase účinnosti zákona č. 410/1991 Zb. nepriznávala vzhľadom na to, že tento zákon takúto dávku ani nedefinoval. Z uvedeného vyplýva, že ustanovenie § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. sa vzťahovalo len na tie vdovské dôchodky vyplácané Sociálnou poisťovňou, ku ktorým bol zároveň priznaný útvarom sociálneho zabezpečenia prídavok k vdovskému dôchodku podľa zákona č. 73/1998 Zb. Z dôvodu, že žalobkyňa nebol priznaný prídavok k vdovskému dôchodku podľa zákona č. 73/1998 Z.z. neexistoval ani právny dôvod na preskúmanie vdovského dôchodku žalobkyne podľa § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z.

3.

12. Žalobkyňa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti trvala na správnosti rozsudku krajského súdu. Kasačnú sťažnosť navrhla zamietnúť a priznať náhradu trov kasačného konania.

4.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

14. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

15. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

16. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach;

18. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zrušil rozhodnutie žalovaného o nepriznaní vdovského výsluhového dôchodku a vec mu vrátil na ďalšie konanie pre nesprávne právne posúdenie transformácie vdovského dôchodku žalobkyne podľa § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z.

19. Podľa článku 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

20. Podľa článku 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

21. Z citovaného článku 152 ods. 4 Ústav SR vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných predpisov musí byť v súlade s ústavou. Vplyvom ústavy dochádza k vsunutiu jej obsahovo-hodnotových vlastností do všeobecných pojmov zákona tak, aby bol zabezpečený ústavne konformný výklad. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je súčasťou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Dikcia zákona nemôže byť interpretovaná izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Orgány štátu, ako aj iné právnické subjekty realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy SR, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (článok 7 ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva Európskej únie.

22. Podľa článku 12 ods. 1 Ústavy SR, ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nerzušiteľné.

23. Podľa článku 39 ods. 1 Ústavy SR, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

24. Krajský súd v odôvodnení rozsudku s odkazom na § 129 zákona č. 328/2002 Z.z. poukázal na zámer zákonodarcu, ktorý bol prejavovaný v dôvodovej správe, osvetľujúceho dôvodu novej právnej úpravy vo vzťahu k uvedenému zákonnému ustanoveniu. Tiež uvádza, že nevyplýva, že by určité „doterajšie“ dávky plynúce zo sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, ktoré vznikli za pôvodnej právnej úpravy a ich nárok ku dňu účinnosti zákona č. 28/2002 Z.z. trvá, by mali byť z transformácie vyňaté. Krajský súd považoval za rozhodujúce posúdenie, cit.: „(...) z gramatického výkladu citovaného § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. neplynie nad všetku rozumovú pochybnosť, že predmetom transformácie nie sú tie vdovské dôchodky, na výplatu ktorých je príslušná Sociálna poisťovňa, na ktoré nárok vznikol podľa právnych predpisov účinných do 30.06.2002, ktoré neboli priznané spolu s príplatkom k vdovskému dôchodku. Pokiaľ žalovaný dôvodí potrebu posudzovať podľa § 129 ods. 3 citovaného zákona len tie vdovské dôchodky, ku ktorým bol súčasne priznaný aj prídavok k vdovskému dôchodku a uvedenú potrebu zdôvodňuje poukazom na odkaz na poznámku pod čiarou k § 129 ods. 3 zákona, správny súd uvádza, že odkaz j uvedenému zákonnému ustanoveniu na poznámku pod čiarou nie je súčasťou normatívneho textu zákona. Navyše v danom prípade ide len o príkladný výpočet zákonov, na ktorý sa uvedený odkaz vzťahuje“. Krajský súd v spojení s vyššie uvedeným dospel k záveru, že niet legitímneho dôvodu vylúčiť vdovský dôchodok žalobkyne, na ktorý je vznikol nárok podľa právnej úpravy účinnej do 01.07.2008 podľa zákona č. 100/1988 Zb. a jej nárok trval k 01.07.2008 z prieskumu správneho orgánu z hľadiska splnenia podmienok, ktoré má na mysli ust. § 46 až 53 a § 57 zákona č. 328/2002 Z.z.

25. Na úvod najvyšší súd uvádza, že právna metodológia a právna teória vyvinuli pravidlá postupu pre uplatňovanie právneho textu. Tieto pravidlá sa nazývajú metódami, kritériami alebo elementmi výkladu a

sú obsiahnuté v tzv. výkladovom kanóne. V súčasnosti zahŕňa výkladový kanón sedem výkladových kritérií, a to 1/ jazykovo-gramatický výklad, 2/ historický výklad, 3/ systematický výklad, 4/ teleologický výklad, 5/ výklad na základe konformity (súlady) s európskym právom, 6/ výklad na základe konformity s ústavou a 7/ výklad v zmysle „Hospodárskej analýzy práva“ (Economic Analysis of Law). V právnej vede neexistuje všeobecne prijatá dohoda, či niektorá z metód výkladu má prioritu. Jednotlivé metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a rozumne odôvodniteľnému vysvetleniu textu právnej normy a jej účelu. ... jazykový, systematický, historický, teleologický, aj porovnávací výklad má spoločný menovateľ vo formách logickej argumentácie. Základnou metódou výkladu a uplatnenia všeobecne záväzného právneho predpisu v materiálnom právnom štáte je metóda doslovného výkladu. Až tam a vtedy, kde a keď doslovným výkladom nemožno jednoznačne identifikovať subjekt, obsah alebo objekt právnej normy, sa v materiálnom právnom štáte možno odkloniť od doslovného výkladu a nejasnosť právnej úpravy odstraňovať prostredníctvom inej metódy výkladu.“ (Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. Bratislava : C. H. Beck, 2015. s. 131, 133). V tejto súvislosti najvyšší súd ďalej uvádza, že teleologický výklad (e ratione legis), teda výklad účelový, ktorý má zabezpečiť nájdanie účelu a zmyslu právnej normy (skúmajúci teda úmysel zákonodarcu a účel rozoberanej právnej normy) prichádza do úvahy tam, kde cit.: „(...) zklamujúce výklady v poradí gramatický, logický, systematický a historický.“ (Kubů, L., Hungr, P., Osina, P. Teorie práva. Praha: Linde, 2007. s. 123). Rovnako aj podľa rozsudku Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 30. marca 2009, č.k. 4As/1/2008-220 cit.: „Jazykový výklad - jakkoli je pro právn ĩinterpretaci naprosto nezbytný (conditiosinequanon) - je pouze jednou z více metod, které má interpret právního textu k dispozici. Vzbuzuje-li výsledek jazykové interpretace pochybnosti, je třeba, aby byl přezkoušen jinými výkladovými metodami a v jejich světle potvrzen jako správný a vystihující smysl práva, resp. přirozené chápání spravedlnosti (commonsense), nebo zavržen jako chybný, tomuto smyslu se přičící.“ Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je teda nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. O to viac uvedené platí v prípade úplne jasného a jednoznačného vyjadrenia právnej normy. Pri výklade právnej normy sa musí rešpektovať zjavný a presný význam tých výrazov, ktoré ho jednoznačne bez potreby ich ďalšieho výkladu alebo doplnenia majú a definujú. Treba však zdôrazniť, že tak ako je rizikový príliš formalistický a reštriktívny výklad, rovnako aj extenzívny výklad právnych noriem prináša so sebou značné riziká, nakoľko by mohol byť zárodkom zneužitia práva. Slovaní Ústavného súdu Slovenskej republiky cit.: „Extenzívny výklad právnych noriem možno uplatniť len celkom výnimočne, a to vtedy, ak možno všetky argumenty proti jeho použitiu presvedčivo vyvrátiť“ (PL. ÚS 9/04).

26. Vo svetle vyššie uvedenom najvyšší súd uvádza, že Zbor ochrany železníc bol zriadený dňom 1. januára 1975 podľa § 9a zákona č. 51/1964 Zb. o dráhach v znení zákona č. 104/1974 Zb. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 230/1992 Zb. o Federálnej železničnej polícii, ktorý nadobudol účinnosť dňom 29. mája 1992, Zbor ozbrojenej ochrany železníc, zriadený podľa doterajších predpisov, sa považuje dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona za železničnú políciu. Železničná polícia Slovenskej republiky bola zriadená zákonom č. 61/1993 Z.z. Nebohý manžel žalobkyne P. K. bol v pracovnom pomere príslušníka Zboru ozbrojenej ochrany železníc od 29. mája 1992, od 17. marca 1993 bol policajtom Železničnej polície Slovenskej republiky) až do 30. marca 1998 v služobnom pomere príslušníka Železničnej polície.

27. Rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nároku na vdovský dôchodok, je deň smrti občana, po ktorom vzniká nárok na túto dávku. V danej veci nastala táto rozhodujúca skutočnosť dňa 8. augusta 1997, t.j. za účinnosti zákona č. 100/1980 Zb. Nárok na vdovský dôchodok žalobkyne vznikol podľa § 46 ods. 1, 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. O zastavení výplaty vdovského dôchodku od 6. apríla 2016 bolo rozhodnuté Sociálnou poisťovňou, ústredie z dôvodu zániku nezaopatrenosti syna žalobkyne P. K. nar. XX. C. XXXX.

28. Zastavenie výplaty vdovského dôchodku neznamena súčasne aj zánik nároku na túto dávku dôchodkového zabezpečenia. Po splnení niektorej z podmienok uvedených v ustanovení § 46 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. sa výplata tejto dôchodkovej dávky opätovne obnoví.

29. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 61/1993 Z.z. služobný pomer policajtov Železničnej polície Slovenskej republiky sa riadi zákonom č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Tento zákon v ust. § 117 až § 122 upravoval výsluhové zabezpečenie policajtov po tom, ako skončili služobný pomer. V ustanovení § 123 upravoval nároky pozostalých po policajtovi a to dávku úmrtie. Nároky pozostalých na dôchodkové dávky po policajtovi, ktorého služobný pomer skončil počas trvania služobného pomeru v dôsledku úmrtia, upravovali výlučne ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb.

30. Rozhodnou skutočnosťou v súvislosti s určením vecnej príslušnosti správneho orgánu, ktorý bol o pozostalostnej dávke v danom prípade vdovského výsluhového dôchodku rozhodnúť podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení bolo zistenie, či sa nárok na dôchodkovú dávku, na ktorú by mal poistenej nárok v čase smrti posudzovať podľa II. alebo V. časti zákona č. 100/1988 Zb. Z tejto dávky sa následne vypočítava dávka pozostalostná - vdovský a sirotsky dôchodok. Dôchodkové dávky príslušníkov Železničnej polície sa posudzovali podľa II. časti zákona č. 100/1988 Zb. Príslušníci Železničnej polície neboli považovaní v zmysle § 129 a ani v zmysle § 177 zákona č. 100/1988 Zb. za príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a neboli považovaní ani za vojakov z povolania. Na konanie a rozhodovanie o dôchodkových dávkach preto bola oprávnená Sociálna poisťovňa, ústredie.

31. Zo spisov vyplynulo, že Žiadosť vdovský výsluhový dôchodok bola Ministerstvu vnútra SR doručená až dňa 25. novembra 2016. O priznanie vdovského výsluhového dôchodku žiadateľa žiadala po zomretom manželovi P. K., ktorý zomrel následkom úrazu utreného pri výkone zamestnania dňa X. S. XXXX.

32. Podľa § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. v znení účinnom od 1. septembra 2002, vdovské dôchodky a prídavok k vdovskému dôchodku, vdovecké dôchodky a prídavok k vdoveckému dôchodku, sirotské dôchodky a prídavok k sirotskému dôchodku na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, a na výplatu týchto dôchodkov je príslušná Sociálna poisťovňa, sa preskúmajú z hľadiska splnenia podmienok nároku na vdovské výsluhové dôchodky, vdovecké výsluhové dôchodky a sirotské dôchodky podľa § 46, 50, 51, 52, 53 a 57. Ak sú splnené podmienky uvedené v prvej vete, odo dňa účinnosti tohto zákona sa vdovské výsluhové dôchodky, vdovecké výsluhové dôchodky a sirotské výsluhové dôchodky a prídavok k nim zlučujú a považujú sa za vdovecké výsluhové dôchodky, vdovecké výsluhové dôchodky a sirotské výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti. Vdovský dôchodok by sa žalobkyni preskúmal z hľadiska splnenia podmienok nároku na vdovský výsluhový dôchodok podľa § 46 zákona č. 328/2002 Z.z. len v prípade, ak by táto dávka bola v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z., tzn. ku dňu 1. júl 2002 vyplácaná orgánom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra SR. Vdovský dôchodok priznaný a vyplácaný žalobkyni Sociálnou poisťovňou, ústredie tak ako to správne žalovaný v preskúmanom rozhodnutí konštatoval, že nespĺňal základné podmienky transformácie zakotvené v ustanovení § 129 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z.

33. Kasačný súd vyhodnotil za nesprávny právny názor krajského súdu, že podľa § 129 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. mal žalovaný posúdiť splnenie podmienok na transformáciu vdovského výsluhového dôchodku žalobkyne do osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Považuje za potrebné zdôrazniť, že žalobkyni nebol vdovský dôchodok priznaný spolu s prídavkom k vdovskému dôchodku tak, ako to vyžaduje predmetné zákonné ustanovenie. Prídavok k vdovskému dôchodku zákon č. 100/1988 Zb., podľa ktorého žalobkyňa uplatnila po smrti manžela nárok na vdovský dôchodok, nepoznal. Prídavok k vdovskému dôchodku, ktorý bol upravený zákonom č. 73/1998 Zb. (účinnosť nadobudol dňa 1. apríla 1998, t.j. takmer rok po smrti manžela žalobkyne) priznával príslušný orgán sociálneho zabezpečenia ministerstva aj v prípade, že vdovský dôchodok bol priznaný a vyplácaný Sociálnou poisťovňou, ústredie.

34. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. g/ SSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

35. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vec

prejednať v medziach podanej žaloby, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu vo svetle najvyšším súdom konštatovaných záverov a vo veci opätovne rozhodnúť.

36. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

37. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.